

SUNDEKOPPEL

EESTI NSV TEATAJA

Eesti NSV Ülemnõukogu seaduste, Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadluste, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruste ja korralduste, Eesti NSV Rahvakomissaride käskkirjade ja juhendite, Eesti NSV maakondade ja linnade tööraha saadikute Nõukogude ja nende täitevkomiteede otsuste ja korralduste kogu.

Nr. 2

6. oktoobril

1944

I.

- Art. 8. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu seadus Eesti NSV liiduvabariikliku Riigikaitse Rahvakomissariaadi moodustamise kohta.
9. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu seadus Eesti NSV liiduvabariikliku Välisasjade Rahvakomissariaadi moodustamise kohta.
10. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu seadus saksa okupantide poolt äravõetud maa tagasiandmise kohta Eesti NSV talupoegadele.
11. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Eesti Vabariikliku Komisjoni moodustamise kohta saksa fašistlike sissetungijate ja nende kaasosaliste roimade ja nende poolt Eesti NSV kodanikele, ühiskondlikele organisatsioonidele, riiklikele ja kooperatiiv-ettevõttele ning asutistele tekitatud kahjude kindlaksmääramiseks ja uurimiseks.

II.

12. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee määrus Eesti NSV talundite poolt riigile teravilja müügikohustuse kohta 1944. a. saagist.
13. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee määrus Eesti NSV talundite poolt riigile kartulite müügikohustuse kohta 1944. a. saagist.
14. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee määrus Eesti NSV talundite poolt riigile liha müügikohustuse kohta 1944. a. toodangust.
15. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee määrus Eesti NSV talundite poolt riigile piima müügikohustuse kohta 1944. a. toodangust.
16. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja EK(b)P Keskkomitee määrus Eesti NSV vabastatud rajoonides sügiseste põllutööde teostamise kohta.
17. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus talundite poolt riigile liha kohustusliku müügi ja riikliku kokkuostu teostamise korra kohta.
18. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus Eesti NSV talupidajate poolt riigile kohustusliku müügi korras müüdivate saaduste hindade kohta 1944. a.
19. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus endistelt lahinguväljadelt laipade koristamise, vennashaudade ja kalmistute vastuvõtu korra ja nende kordaseadmise kohta seoses väeosade edasi liikumisega.
20. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus nr. 152 omavolilise majade ja korterite ülevõtmise keelu kohta.

I.

8. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu**seadus****Eesti NSV liiduvabariikliku Riigikaitse Rahvakomissariaadi moodustamise kohta.**

Kooskõlas NSVL Ülemnõukogu seadusega „Liiduvabariikide sõjaväeliste koondiste loomise kohta ja sellega seoses Riigikaitse Rahvakomissariaadi ümberkujundamise kohta üleliidulisest rahvakomissariaadist liiduvabariiklikuks rahvakomissariaadiks“ Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu otsustab:

1. Moodustada Eesti NSV liiduvabariiklik Riigikaitse Rahvakomissariaat.

2. Teha Eesti NSV Konstitutsioonis järgmised täiendused:

a) täiendada Eesti NSV Konstitutsiooni järgmisesisulise paragrahviga 13-a:

„13-a. Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik omab oma vabariiklikke sõjaväelisi koondisi;“

b) täiendada Eesti NSV Konstitutsiooni § 19 järgmisesisulise punktiga „ä“:

„ä) ENSV sõjaväeliste koondiste moodustamise korra määramine;“

c) täiendada Eesti NSV Konstitutsiooni § 43 järgmisesisulise punktiga „g“:

„g) juhib ENSV sõjaväeliste koondiste organiseerimist;“

d) täiendada Eesti NSV Konstitutsiooni § 45 pärast sõnu „ENSV Rahvakomissarid“; sõnaga „Riigikaitse“; ja § 48 pärast sõnu „ENSV Rahvakomissariaadid“ sõnaga „Riigikaitse“.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi
Esimees J. Vares.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi
Sekretär V. Telling.

17. septembril 1944.

9. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu**seadus****Eesti NSV liiduvabariikliku Välisasjade Rahvakomissariaadi moodustamise kohta.**

Kooskõlas NSVL Ülemnõukogu seadusega „Liiduvabariikidele välissuhete alal volituste andmise kohta ja sellega seoses Välisasjade Rahvakomissariaadi ümberkujundamisest üleliidulisest rahvakomissariaadist liiduvabariiklikuks rahvakomissariaadiks“ Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu otsustab:

1. Moodustada Eesti NSV liiduvabariiklik Välisasjade Rahvakomissariaat.

2. Teha Eesti NSV Konstitutsioonis järgmised täiendused:

a) täiendada Eesti NSV Konstitutsiooni järgmisesisulise paragrahviga 13-b: „13-b) Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik omab õigust astuda vahetutesse suhetesse välisriikidega, sõlmida nendega kokkuleppeid ja vahetada nendega vastastikku diplomaatilisi ja konsulaaresindajaid“;

b) täiendada Eesti NSV Konstitutsiooni § 19 järgmisesisulise punktiga „ö“: „ö) ENSV esinduse määramine rahvusvahelistes suhetes“;

c) täiendada Eesti NSV Konstitutsiooni § 31 järgmisesisuliste punktidega „h“ ja „i“:

„h) nimetab ja kutsub ära ENSV diplomaatilisi esindajaid välisriikides“;

„i) võtab vastu tema juurde akrediteeritud diplomaatiliste esindajate voli- ja ärakutsumiskirjad“;

d) täiendada Eesti NSV Konstitutsiooni § 43 järgmisesisulise punktiga „h“:

„h) teostab juhtimist ENSV läbikäimise alal välisriikidega, lähtudes NSV Liidu poolt üldiselt määratud korrast liiduvabariikide vastastikuste suhete kohta välisriikidega“;

e) täiendada Eesti NSV Konstitutsiooni § 45 ja § 48 pärast sõna „Riigikaitse“ sõnaga „Välisasjade“.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi
Esimees J. Vares.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi
Sekretär V. Telling.

17. septembril 1944.

10. Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu**seadus**

saksa okupantide poolt äravõetud maa tagasiandmise kohta Eesti NSV talupoegadele.

Ainult Nõukogude võimu, töörahva võimu ajal teostusid Eesti töötava talurahva paljude inimpõlvade lootused ja ootused — ta sai endale maad ja sai tegelikuks peremeheks selle maa üle, mida ta oma palehigis oli harinud, kuid oma töövilja oli pidanud pikkade sajandite kestel andma saksa parunitele ja mõisnikele, kapitalistidele ja teistele söödikutele.

Nõukogude võim abistas igati töötavat talurahvast: tühistas talurahva võlad pankadele, samuti ka igasugused lõivu- ja maksuvõlad, tühistas ebaõiglased maksud, andis laenu, asutas masina-traktorijaamu, müüs talurahvale soodsail tingimusil mineraalväetist ja põllutöomasinaid.

Hitlerliku Saksamaa reetlik kallaletung Nõukogude Liidule ja Eesti NSV territooriumi okupeerimine Saksa vägede poolt tõi Eesti talurahvale loendamatu viitsusi ja hädasid. Saksa okupandid ja nende eestlastest käsilased võtsid eesti rahvalt, sealhulgas ka eesti talurahvalt kõik poliitilised õigused ja vabadused. Taluteenijatelt, maatameestelt ja väikemaapidajatelt, kes said Nõukogude võimu ajal maad, võeti maa ära. Fašistid koormasid talurahvast üle jõu käivate maksudega ja põllusaaduste röövellike sundnormidega. Talurahvalt rööviti kariloomad ja hobused. Vägivaldselt mobiliseeriti ja küüditati inimesi. Kogu maal valitses ohjeldamatu fašistlik terror ja vägivald. Oma taganemisel Punaarmee löökide all saksa okupandid ja nende eestlastest käsilased teostavad Eesti linnade ja külade purustamist kõikjal, kus see neil korda läheb.

Vapper ja võidukas Punaarmee Nõukogude Liidu Marssali seltsimees Stalini juhtimisel andis Saksa armeele rea hävitavaid lööke, purustas saksa okupantide roimarlikud plaanid ja vabastab edukalt Eesti NSV territooriumi saksa okupantidest ja nende alatuist palgasulaseist.

Lähtudes Eesti töötava talurahva ja kogu töörahva huvidest ja soovidest Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu otsustab:

1. Vastavalt Riigivolikogu poolt 23. juulil 1940 vastuvõetud deklaratsioonile maa kuulutamisest kogu rahva omanduseks ja selle tegelekaks läbiviimiseks Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa Kommunistliku (enamlaste) Partei Keskkomitee poolt 2. oktoobril 1940 antud „Maata ja vähese maaga talupoegade maaga varustamise määrusele“ lugeda kogu maa ühes selle põue varade, kõigi metsade, järvede ja jõgedega kogu rahva omanduseks, s. o. riigi omanduseks tunnustamine katkestamatult kehtivaks ja uuesti jalule seada riiklik maafond. Samuti seada jalule kõik okupatsiooni ajal riikutud maatameeste, väikemaapidajate ja keskmiktalude omanike õigused maale, mis nad omandanud ülaltähendatud deklaratsiooni, määruse ja selle teostamiseks antud juhendi põhjal.

2. Määrata kindlaks peale 30-hektaarilise maa ülemmäära, mis jäetakse iga töötava talupoja ühe perekonna kasutada, ka senistele talundipidajatele jäetava maa alammäär 20 hektaari ühe perekonna peale, missugusest määrast vähem ei või jätta maad talundipidajale, kui tema kasutuses oli maad üle 20 hektaari.

20—30 ha suuruste ja suuremate talundite pidajatele jätta maad 20—30 ha ühe perekonna peale, sõltuvalt maa headusest ja asukohast.

Erandina vähendada isiklikuks kasutamiseks jäetavat maad 5—7 hektaarini kõigile neile talundipidajatele, kes aktiivselt abistasid saksa okupante.

3. Arvata maafondi peale varem sinna arvutute veel: a) kõik saksa kolonistide maad, b) koos saksa röövullutajatega põgenenud rah-

vavaenlaste maad, samuti peremeheta jäänud maad, c) maad, mis nende pidajatele jäävad tagasi andmata.

4. Määrata kindlaks, et riiklikku maafondi peab esmajärjekorras kasutatama taluteenijate, maatameeste ja väikemaapidajate maaga varustamiseks 12—18 ha suuruste talunditega ühe perekonna kohta, sõltuvalt maa headusest ja asukohast. Antava maa suuruse kindlaksmääramisel tuleb peale selle võtta arvesse maasaajate osavõttu võitlusest saksa okupantide vastu.

5. Anda uutele maasaajatele osa ehitisi ja inventari, mis kuulusid saksa kolonistidele ja kodumaa reetjatele, kes põgenesid koos saksa okupantidega.

6. Määrata kindlaks, et okupatsiooni ajal maatameestelt, väikemaapidajatelt ja keskmiktalunikelt röövitud maa, kariloomad, põllumajanduslik inventar ja muu vara tuleb tagasi anda nende seaduslikele pidajatele ja omanikele ning ära võtta nendelt, kelle käes need on ebaseaduslikult.

Okupatsiooni ajal ebaseaduslikult äravõetud maade tagasiandmisel on senised kasutajad kohustatud üle andma õigustatud maapidajatele tagasiandavate maade kogu 1944. aasta saagi. Sel juhul, kui saak on juba koristatud, arvestatakse see 1944. aastal maakasutajate poolt saadud keskmise saagi alusel.

7. Maapidajatelt, kellel osa maad maafondi jäetakse, eelkõige neilt, kes abistasid saksa okupante, võõrandatakse tasuta see osa tööloomi ja põllumajanduslikku inventari, missugust ei saa majapidamises täielikult kasutada seoses maaala vähendamisega. Need antakse üle maasaajatele taluteenijatele, maatameestele ja väikemaapidajatele, abistades neid seega majapidamiste soetamises.

8. Lugada partei ja Nõukogude organite edasilükkamatuks ja tähtsamaks ülesandeks kehvik- ja keskmiktalupoegade majapidamiste abistamist, esmajoones nende abistamist, kes said kannatada saksa okupatsiooni ajal, abistades neid majade ja kõrvalhoonete ehitamisel, milleks anda vajalik hulk kohalikke ehitusmaterjale ning raielanke ehitusmaterjali valmistamiseks ja selle müümiseks soodsatel tingimustel kehvik- ja keskmiktalunike majapidamistele ja kõrvalhoonete ehitamiseks ja remonteerimiseks.

9. Anda krediiti individuaalsete hoonete ehitamiseks küldes kehvik- ja keskmiktalunike majapidamistele, esmajoones neile, kes said kannatada saksa okupatsiooni ajal, kuni 10 000 rublani 7 aastaks.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi
Esimees J. Vares.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi
Sekretär V. Telling.

17. septembril 1944.

11. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus

Eesti Vabariikliku Komisjoni moodustamise kohta saksa fašistlike sissetungijate ja nende kaasosaliste roimade ja nende poolt Eesti NSV kodanikele, ühiskondlikele organisatsioonidele, riiklikele ja kooperatiiv-ettevõttele ning asutistele tekitatud kahjude kindlaksmääramiseks ja uurimiseks.

Okupeerides röövelliku sõja kestel Nõukogude Liidu vastu Eesti NSV, panid ja panevad saksa fašistlikud sissetungijad ja nende kaasosalised toime nende poolt ajutiselt vallutatud Eesti NSV territooriumil hirmsaid kuritegusid — piinavad, peksavad ja tapavad rahulikke elanikke, viivad vägivaldselt võõrsile orjusse kümneid tuhandeid eestlasi — Nõukogude kodanikke; riisuvad kõikjal linna- ja maaelanikke ning veavad Saksamaale kodanike isiklikku varandust, mis on kogutud nende ausa tööga, samuti aga ka riigi- ja kooperatiivide varandust; purustavad eesti rahva kunsti ja kultuuri mälestusmärke ja röövivad kunsti- ja ajaloolisi väärtusi; purustavad mitmesuguste usundite kirikuid ja riisuvad kirikuriistu.

Kõigi nende hirmsate roimade eest, mis saksa fašistlikud sissetungijad ja nende kaasosalised korda saadavad, ja kõigi aineliste kahjude eest, mida nad on tekitanud Eesti NSV kodanikele, ühiskondlikele organisatsioonidele, riiklikele ja kooperatiiv-ettevõttele ning asutistele, kannab roimarlik hitlerlik valitsus, saksa armee juhatuse ja tema kaasosalised täiel määral kriminaal- ja ainelist vastutust.

Sakslaste ja nende kaasosaliste roimade ja nende poolt Eesti NSV kodanikele, ühiskondlikele organisatsioonidele, riiklikele ja kooperatiiv-ettevõttele ning asutistele tekitatud kahjude täieliseks arvelevõtmiseks,

nende roimade ja sissetungijate poolt tekitatud kahjude arvestamise alal Eesti NSV riigiorganite poolt teostatava töö ühendamiseks ja kooskõlastamiseks,

Eesti NSV kodanikele saksa okupantide ja nende kaasosaliste poolt tekitatud kahjude ja kantud isikliku kahju võimaliku hüvitamise ulatuse kindlaksmääramiseks vastavalt kõrgemalseisvate organisatsioonide direktiividele,

Nõukogude riigi, kooperatiiv- ja ühiskondlike organisatsioonide poolt dokumentaalsete andmete alusel kantud hüvitamisele kuuluvate kahjude kindlaksmääramiseks,

kõigil juhtumel, kus see võimalik, sakslaste poolt okupeeritud Eesti NSV territooriumil roimade organiseerimises või toimepanemises süüdi olevate saka fašistlike roimarite ja nende kaasosaliste isikute kindlaksmääramiseks, et need roimarid anda kohtu alla ja neid karmilt karistada,

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu Presiidium määrab:

1. Moodustada Eesti Vabariiklik Komisjon saksa fašistlike sissetungijate ja nende kaasosaliste roimade ja nende poolt Eesti NSV kodanikele, ühiskondlikele organisatsioonidele, riiklikele ja kooperatiiv-ettevõttele ning asutistele tekitatud kahjude kindlaksmääramiseks ja uurimiseks.

2. Teha ülesandeks Eesti Vabariiklikule Komisjonile saksa fašistlike sissetungijate roimade kindlaksmääramiseks ja uurimiseks osutada igakülgset kaasabi Erakorralisele Riiklikule Komisjonile fašistlike sissetungijate roimade kindlaksmääramiseks ja uurimiseks dokumentaalsete andmete kogumisel, nende kontrollimisel ja kõigi materjalide ettevalmistamisel, mis käsitavad hitlerlike roimarite kuritegusid ja Nõukogude kodanikele, ühiskondlikele organisatsioonidele, riiklikele ja kooperatiiv-ettevõttele ning asutistele hitlerliku Saksamaa ja tema kaasosaliste armeede poolt Eesti NSV territooriumi okupeerimise tagajärjel tekitatud ainelisi kahjusid.

Selleks tuleb Komisjonil võtta võimalikult täpselt arvele Eesti NSV territooriumil toimunud

a) rahulike elanike tapmise ja kaitsetute inimeste, naiste, laste ja raukade suhtes okupantide poolt teostatud vägivalda tarvitamise faktid ning samuti Nõukogude inimeste saksa orjusse viimise faktid;

b) kahjud, mis on tekitatud hitlerlike sissetungijate poolt Nõukogude elanikkonnale elumajade ja muude hoonete purustamise, majandusliku inventari, toiduainete tagavarade, kariloomade ja kodulindude ning koduse varanduse riisumise ja hävitamise teel; samuti elanikkonnale kontributsioonide, trahvide ja igasuguste maksude määramise teel;

c) kahjud, mis on tekitatud saksa fašistlike okupantide sissetungi ja röövtegevuse tagajärjel kooperatiividele, ametiühingulistele ja muudele ühiskondlikele organisatsioonidele tööstusliku ja kultuurilis-olustikulise tähtsusega hoonete, ehitiste ning seadmete, toorainete, materjalide, saaduste ja kaupade tagavarade, põllumajanduslike kultuuride külviste, metsamaade, viljapuaaedade, muude istandike ja muu kooperatiivse omandi rüüstamise, riisumise ja hävitamise teel;

d) kahjud, mis on tekitatud okupantide poolt Eesti NSV riiklikele ettevõttele ning asutistele tehaste, vabrikute, elektrijaamade, šahtide, kaevanduste, igasuguste tööstuslike ehitiste ja seadmete, raudteede ja maanteed, sildade, hüdrotehniliste ehitiste, raudteejaamade ja sadamaehitiste, mere- ja jõelaevade, autode ja hobustranspordi, sidevahendite ning samuti ka metsade, külvimaade, viljasaakide, mitmeaastaste istandike ja muu üldrahvaliku vara hävitamise ja riisumise teel;

e) kahjud, mis on tekitatud hitlerlike sissetungijate poolt eesti rahva kunsti-, kultuuri- ja ajalooliste väärtuste riisumise ja hävitamise teel, muuseumide, teaduslike asutiste, haiglate,

koolide, kõrgemate õppeasutiste, raamatukogude, teatrite ja muude kultuuriasutiste, samuti ka kirikute sisseseadete ja riistade purustamise teel;

f) kahjud, mis on tekitatud elanikkonnale ja Nõukogude riigile kodanike, tööstuslike käitiste ning ühiskondlike organisatsioonide varanduse evakueerimise läbi NSVL sisemaale.

3. Anda Eesti Vabariiklikule Komisjonile õigus teha vastavale organeile ülesandeks teostada juurdlust, kuulata üle kannatanuid, koguda tunnistajate seletusi ja muid dokumentaalseid andmeid, mis käsitlevad hitlerlike okupantide ja nende kaasosaliste vägivaldtegevusi, julmuseid, riisumisi ja purustamisi ning muud roimarlikku tegevust.

Kohustada Eesti NSV riigivõimu kohalikke organeid osutama Eesti Vabariiklikule Komisjonile igakülgset kaasabi tema töös.

4. Kinnitada Eesti Vabariiklik Komisjon saksa fašistlike sissetungijate ja nende kaasosaliste roimade ja nende poolt Eesti NSV kodanikele, ühiskondlikele organisatsioonidele, riiklikele ja kooperatiiv-ettevõtetele ning asutistele tekitatud kahjude kindlaksmääramiseks ja uurimiseks järgmises koosseisus:

esimees sm. N. Karotamm,

liikmed: sm. A. Veimer,

sm. B. Kumm,

sm. H. Kruus,

sm. O. Lauristin.

5. Komisjoni vastutavaks sekretäriks nimetada Eesti NSV Kohtu Rahvakomissar sm. A. Jõeäär.

6. Teha Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule ülesandeks kinnitada põhimäärus Eesti Vabariikliku Komisjoni kohta saksa fašistlike sissetungijate roimade juurdlemiseks.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi

Esimees J. Vares.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi

Sekretär V. Telling.

Tallinn, 30. septembril 1944.

II.

12. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee

määrus

Eesti NSV talundite poolt riigile teravilja müügi kohustuse kohta 1944. a. saagist.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee määravad:

1. Kehtestada 1944. a. saagist Eesti NSV talundite poolt teravilja müügi kohustus riigile.

2. Kehtestada talunditele, vastavalt maakasutamise suurusele (põllu-, aia-, heina-, karjamaa), järgmised teravilja aasta kohustuslikud müüginormid riigile 1944. a. saagist kilogram-

mides igalt põllu-, aiamaa hektaarilt (kaasa arvatud ka sööt), sõltumata tegelikust teraviljakultuuri all olevast pindalast:

talundele tulundusmaaga (põllu-, aia-, heina- ja karjamaa):

alates 2 kuni 10 hektaarini — 15 kg ühelt ha põllumaalt,

alates 10 kuni 15 hektaarini — 25 kg ühelt ha põllumaalt,

alates 15 kuni 20 hektaarini — 50 kg ühelt ha põllumaalt,

alates 20 kuni 25 hektaarini — 85 kg ühelt ha põllumaalt,

alates 25 ja enam hektaarini — 130 kg ühelt ha põllumaalt.

Kohustada maakondade täitevkomiteesid koos Varumise Rahvakomissariaadi volinikuga Eesti NSV-s määrama käesoleva määrusega kehtestatud normide alusel 1944. a. talundite teravilja müügi kohustuste normid riigile valdade järgi, silmas pidades, et käesoleva määrusega kehtestatud müügi kohustuse normid tervikuna kogu riigi ulatuses täidetaks täielikult.

Valdade järgi määratud kohustuslikud müüginormid esitada kinnitamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule.

Anda valla täitevkomiteedele õigus Varumise Rahvakomissariaadi maakondliku voliniku nõusolekul pinnase äärmiselt mitmekesise headuse korral lubada üksikutele talundite gruppidele kohustuslike müüginormide suurendamist või vähendamist valla piirides kuni 30% ulatuses, arvestades sealjuures, et teravilja kohustuslikud müüginormid tervikuna kogu valla kohta oleksid täpselt kooskõlas antud valla kohta kinnitatud normidega.

3. Kindlaks määrata, et riigile teravilja müügi kohustuse korras müüdiv vilj tuleb anda vähemalt 60% toiduteraviljadena: rukkina, nisuna, hernestena. Seejuures müügi kohustuse täitmine võib toimuda neist ükskõik millise ühe või mitme kultuuriga, kohustuseta enda äranägemise järgi.

4. Kehtestada talundele teravilja müügi kohustuse täitmiseks järgmised tähtajad (protsentides üldise kohustuse suuruselt):

septembris ja oktoobris — 50,

novembris ja detsembris — 30,

jaanuaris — 20.

5. Teravilja andmine riigile talundite poolt müügi kohustuse täitmise korras 1944. a. saagist toimub Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt määratud hindade alusel.

6. Talundele, millel osutub võimatuks teravilja müügi kohustust riigile täita, võimaldatakse teravilja asemel müüa liha ja kartuleid ekvivalendiga:

5 kg vilja eest 1 kg liha eluskaalus,

1 kg vilja eest 4 kg kartuleid.

7. Lubada kalurite majapidamistele 1944. a. saagist riigile teravilja müügi kohustuse arvel müüa kalu ekvivalendiga: 1 kg teravilja eest

0,6 kg kohakala, hauge, ahvenaid, siigi, latikaid, lesti, kulusid või 1,5 kg turski või räimi.

8. Anda õigus maakondade täitevkomiteedele Varumise Rahvakomissariaadi Eesti NSV voliniku kinnitamisel vabastada täiesti või osaliselt 1944. a. riigile teravilja müügikohustusest üksikuid saksa okupatsiooni all eriti kannatanud talundeid.

9. Teravilja müügikohustust riigile ei rakendata:

- talundeile, mille kasutamisel ei ole üle 2 ha maad;
- Punaarmee sõjaväelaste ja partisanide talundeile, kui nende perekondades on alla 7-aastasi lapsi ühe talundis töötava töövõimelise perekonnaliikme puhul;
- Punaarmee sõjaväelaste ning partisanide töövõimetute vanemate talundeile, kui neis puuduvad töövõimelised perekonnaliikmed;
- vanaduse tõttu töövõimetute (mehed alates 60. a. ja naised alates 55. a.) talundeile, kui neis puuduvad teised töövõimelised töötajad.

Kõrgesse eluikka jõudnud talupoegade talundite vabastamine teravilja müügikohustusest riigile teostatakse valla täitevkomitee otsusega majapidamisraamatute andmetel ilma talundeilt erilisi müügikohustusest vabastamise sooviavaldusi nõudmata.

10. Vähendada kohustusliku teravilja müüginorme 50% võrra Punaarmee sõjaväelaste ja partisanide talundeile, kelle perekondades on ühe talundis töötava töövõimelise isiku kohta kaks või enam töövõimetut perekonnaliiget.

11. Talundid, kes pole käesolevas määruks määratud tähtjaks oma kohustusi teravilja kohustusliku müügi alal täitnud, langevad NSV Liidu RKN määruse 24. novembrist 1942 nr. 1882 kohaselt kohtu kaudu rahatrahvi alla, mille suurus võrdub kuni kahekordsele tähtajaks täitmata jäänud toodangu hinnale turuhindade järgi, ühtlasi nõutakse täitmatajäänud aastakohustuse osa sisse kohtu teel vaidlematus korras.

12. Keelata kohalikele riigivõimu- ja varumisorganeile talundeile suurema teravilja müügikohustuse panemine, kui käesoleva määruks järgi on ette nähtud.

13. Lubada talundeile pärast 1944. a. saagist riigile teravilja müügikohustuse täitmist müüa teravilja vabaturul.

14. Kaebused ebaõiglase teravilja müügikohustuse määramise kohta riigile esitatakse NSVL Varumise Rahvakomissariaadi maakondlikule volinikule 10-päevalise tähtaja jooksul arvates kohustuse kättesaamise päevast. NSVL Varumise Rahvakomissariaadi maakondliku voliniku otsusele võib edasi kaevata maakonna täitevkomiteele 10-päevalise tähtaja jooksul arvates otsuse kättesaamise päevast. Maakonna täitevkomitee, leides kaebuse põhjendatud ole-

vat, esitab oma otsuse kinnitamiseks NSVL Varumise Rahvakomissariaadi volinikule Eesti NSV-s, kelle otsus on lõplik.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
Esimehe kt. O. Se pre.

Eestimaa K(b)P Keskkomitee Sekretär
N. Karotamm.

1. septembril 1944. Nr. 142.

13. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee määrus

Eesti NSV talundite poolt riigile kartulite müügikohustuse kohta 1944. a. saagist.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee määravad:

1. Kehtestada 1944. a. saagist Eesti NSV-s talundite poolt kartulite müügikohustus riigile.

2. Kehtestada talundeile, vastavalt maakasutamise suurusele (põllu-, aia-, heina- ja karjamaa), järgmised kartuli aasta kohustuslikud müüginormid riigile 1944. a. saagist kilogrammides igalt põllu-, aiamaa hektaarilt (kaasa arvates ka söödid), sõltumata tegelikust kartuli all olevast pindalast:

talundeile tulundusmaaga (põllu-, aia-, heina- ja karjamaa)

üle 2 kuni 10 hektaarini — 40 kg ühelt põllumaa hektaarilt,

üle 10 kuni 15 hektaarini — 55 kg ühelt põllumaa hektaarilt,

üle 15 kuni 20 hektaarini — 90 kg ühelt põllumaa hektaarilt,

üle 20 kuni 25 hektaarini — 130 kg ühelt põllumaa hektaarilt,

üle 25 hektaari — 165 kg ühelt põllumaa hektaarilt.

Kohustada maakonna täitevkomiteesid koos Varumise Rahvakomissariaadi volinikuga Eesti NSV-s määrama kartuli müügikohustuse normid riigile valdade järgi, silmas pidades, et käesoleva määruksiga kehtestatud kohustuslikud müüginormid tervikuna kogu riigi ulatuses täidetaks täielikult.

Valdade järgi määratud kartuli kohustuslikud müüginormid esitada kinnitamiseks Eesti NSV RK Nõukogule.

Anda valla täitevkomiteedele õigus Varumise Rahvakomissariaadi maakondliku voliniku nõusolekul pinnase äärmise mitmekesise headuse korral lubada üksikuile talundite gruppidele kartuli kohustuslike müüginormide suurendamist või vähendamist valla piires kuni 30% ulatuses, arvestades seejuures, et kartuli kohustuslikud müüginormid tervikuna valla kohta oleksid täpselt kooskõlas antud valla kohta kinnitatud normidega.

3. Kehtestada talundeile järgmised tähtjaid riigile kartuli müümiseks (protsentides üldkohustuse määrast):

septembris ja oktoobris 70, novembris 30.

4. Kartuli müük riigile talundite riigile kartuli müügikohustuse täitmiseks 1944. a. saagist toimub ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt määratud hindade alusel.

5. Lubada talunditele kartuli müügikohustuste täitmise arvel anda juurvilja ekvivalentidega:

10 tsentneri kartulite eest 5 tsentnerit kapsaid või 2,5 tsentnerit sibulaid

„ 4,0 „	kurke
„ 5,0 „	söögiporgandeid
„ 6,7 „	peete
„ 3,3 „	tomateid.

6. Anda õigus maakonna täitevkomiteele Varumise Rahvakomissariaadi ENSV voliniku kinnitamisel vabastada täielikult või osaliselt üksikuid talundeid, millised eriti on kannatanud saksa okupatsioonist, 1944. a. riigile kartuli müümisest.

7. Kartuli müügikohustust riigile ei rakendata:

- talundeile, mille kasutamisel pole üle 2 hektaari maad;
- Punaarmee sõjaväelaste ja partisanide majapidamistele, kui perekondades on alla 7-aastasi lapsi ühe talundis töötava töövõimelise perekonnaliikme puhul;
- Punaarmee sõjaväelaste ja partisanide töövõimetute vanemate talundeile, kui antud majapidamises puuduvad teised töövõimelised perekonnaliikmed;
- vanaduse tõttu töövõimetute (mehed alates 60. a. ja naised alates 55. a.) talundeile, kui neis puuduvad teised töövõimelised töötajad.

Kõrgesse eluikka jõudnud talupoegade talundite vabastamine kartuli müügikohustusest riigile teostatakse valla täitevkomitee otsusega majapidamisraamatute andmetel ilma talundelt erilisi müügikohustusest vabastamise soovivaldusi nõudmata.

8. Vähendada kohustuslikke kartuli müüginorme 50% võrra Punaarmee sõjaväelaste ja partisanide talundeile, kelle perekondades on ühe talundis töötava töövõimelise isiku kohta kaks või rohkem töövõimetut perekonnaliiget.

9. Talundid, kes ei ole käesolevas määruses määratud tähtjaks oma kohustusi kartuli kohustusliku müügi alal täitnud, langevad NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määruse 24. novembrist 1942 nr. 1882 kohaselt kohtu kaudu rahatrahvi alla, mille suurus võrdub kuni kahekordsele tähtjaks täitmata jäänud toodangu hinnale turuhindade järgi, ühtlasi nõutakse täitmatajäänud aastakohustuse osa sisse kohtu teel vaidlematus korras.

10. Keelata kohalikele riigivõimu- ja varumisorganeile talundeile suuremate kartulite

müügikohustuste panemine kui käesoleva määruse art. 2 järgi on ette nähtud.

11. Lubada talundeile pärast riigile 1944. a. saagist kartuli müügi aastakohustuse täitmist müüa kartuleid turul.

12. Kaebused ebaõiglase kartuli müügikohustuse määramise kohta esitatakse Varumise Rahvakomissariaadi maakondlikule volinikule 10 päeva jooksul kohustuse kättesaamise päevast arvates. Varumise Rahvakomissariaadi maakondliku voliniku otsusele võib edasi kaevata maakonna täitevkomiteele 10-päevase tähtajaja jooksul arvates otsuse kätteleandmise päevast.

Maakonna täitevkomitee, kui ta leiab kaebuse põhjendatud olevat, esitab oma otsuse kinnitamiseks Varumise Rahvakomissariaadi volinikule Eesti NSV-s, kelle otsus on lõplik.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
Esimehe kt. O. Sepre.

Eestimaa K(b)P Keskkomitee Sekretär
N. Karotamm.

1. septembril 1944. Nr. 143.

14. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee määrus

Eesti NSV talundite poolt riigile liha müügikohustuse kohta 1944. a. toodangust.

ENSV RKN ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee määravad:

1. Kehtestada 1944. a. Eesti NSV-s talundite poolt liha müügikohustus riigile.

2. Kehtestada 1944. a. talundeile vastavalt maa kasutamise suurusele (põllu-, aia-, heina- ja karjamaa) liha aasta kohustuslikud müüginormid riigile 1944. a. toodangust eluskaalu kilogrammides igalt hektaarilt:

majapidamistele maaga (põllu-, aia-, heina- ja karjamaaga)

kuni 10 hektaarini	— 1,5
üle 10 kuni 15 hektaarini	— 2,0
„ 15 „ 20 „	— 2,5
„ 20 „ 25 „	— 3,5
„ 25 hektaari	— 4,0

Kohustada maakonna täitevkomiteesid koos Varumise Rahvakomissariaadi volinikuga Eesti NSV-s käesoleva määrusega kehtestatud liha kohustuslike müüginormide alusel määrama, arvestades maa väärtust, mitmesugused (diferentseeritud) liha müügikohustuse normid ühe hektaari kohta valdada järgi, kusjuures jälgida, et käesoleva määrusega kehtima pandud kohustusliku müügi normid kogu riigi ulatuses tervikuna täidetakse täielikult.

Valdada järgi määratud kohustuslikud müüginormid esitada kinnitamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule.

3. Kehtestada talundeile liha müügikohustuse täitmiseks järgmised tähtajad:

septembrist oktoobrini 40%,
novembrist detsembrini 60%.

4. Talundite liha müügikohustuse suuruse kindlaksmääramist teostab Varumise Rahvakomissariaadi volinik maakonna maaosakonna poolt esitatud nimestiku alusel, milles on näidatud igal majapidamisel kasutada oleva maa-ala suurus.

5. Saksa okupatsioonist pärast 1. oktoobrit 1944 vabastatud valdade talundid täidavad oma liha müügikohustuse riigile määral, mis langeb ajajärgule kuni 1944. a. lõpuni.

6. Liha müügikohustust riigile ei rakendata:

- talundeile, millistel on kasutamisel alla 1 ha maad (põllu-, aia-, heina- ja karjamaa);
- Punaarmee sõjaväelaste ja partisanide talundeile, kui nende perekondadesse jäi kuni 7-a. lapsi ühe talundis töötava töövõimelise perekonnaliikme puhul;
- Punaarmee sõjaväelaste ja partisanide töövõimetute vanemate talundeile, kui neis puuduvad töövõimelised perekonnaliikmed;
- vanaduse tõttu töövõimetute (mehed alates 60. a. ja naised alates 55. a.) talundeile, kui neis puuduvad teised töövõimelised töötajad.

Kõrgesse eluikka jõudnud talupoegade talundite vabastamine liha müügikohustusest riigile teostatakse valla täitevkomitee otsusega majapidamisraamatute andmetel ilma talundeilt erilisi müügikohustusest vabastamise sooviavaldu nõudmata.

7. Vähendada kohustuslikke liha müüginorme 50% võrra Punaarmee sõjaväelaste ja partisanide talundeile, kelle perekondades on ühe talundis töötava töövõimelise isiku kohta kaks või rohkem töövõimetut perekonnaliiget.

8. Anda õigus maakonna täitevkomiteedele Varumise Rahvakomissariaadi ENSV voliniku kinnitamisel vabastada täielikult või osaliselt talundeid, millised on eriti kannatanud saksa okupatsioonist, liha müügikohustusest 1944. a. riigile.

9. Liha müük riigile talundite müügikohustuse täitmiseks toimub ENSV Rahvakomissariide Nõukogu poolt määratud hindade alusel.

10. Lubada talundeile teostada liha müügikohustust riigile iga liiki kariloomade, lindude ja ulukitega.

Liha müügikohustuse täitmiseks ühe kohustuses tähendatud eluskaalu kilogrammi eest võtta vastu (eluskaalu kilogrammides):

suuri kariloomi, lambaid ja kitsi keskmise rammususega — 1000 g,

suuri kariloomi, lambaid ja kitsi üle keskmise rammususega — 800 g,

suuri kariloomi, lambaid ja kitsi rasvase rammususega — 700 g,

suuri kariloomi, lambaid ja kitsi alla keskmise rammususega — 1500 g,

rasvaseid sigu eluskaaluga 160 kg ja enam — 500 g,

poolrasvaseid sigu eluskaaluga 120 kuni 160 kg — 600 g,

sigu peekoniks eluskaaluga 85 kuni 120 kg — 650 g,

sigu lihaks eluskaaluga 75 kg ja enam — 800 g,

hanesid eluskaaluga 4 kg, kalkuneid 3 kg — 600 g,

parte eluskaaluga 1,7 kg, kanu 0,8 kg — 700 g,

küülikuid 2 kg — 700 g.

11. Lubada talundeile, millistel puudub võimalus tasuda oma liha müügikohustust natuuras, anda liha asemel piima või mune ekvivalendiga:

1 kg liha eluskaalu asemel — 5 l piima või 10 muna.

12. Talundid, kes ei ole käesolevas määruses määratud tähtajaks oma kohustust liha müügi alal täitnud, langevad NSV Liidu Rahvakomissariide Nõukogu määruse 24. novembrist 1942 nr. 1882 kohaselt kohtu kaudu rahatrahvi alla, mille suurus võrdub kuni kahekordsele tähtajaks täitmata jäänud toodangu hinnale turuhindade järgi, ühtlasi nõutakse täitmatajäänud aastakohustuse osa sisse kohtu teel vaidlematus korras.

13. Keelata kohalikele riigivõimu- ja varumisorganitele talundeile suuremate liha müügikohustuste panemine, kui käesoleva määruse järgi ette nähtud.

14. Lubada talundeile pärast riigile kohustuste täitmist vastavateks tähtaegadeks vabalt käsundada karja ülejääke oma äranägemisel.

15. Kaebused ebaõiglase liha müügikohustuse määramise kohta esitatakse Varumise Rahvakomissariaadi maakondlikule volinikule 10 päeva jooksul arvates kohustuse kätteandmise päevast. Varumise Rahvakomissariaadi maakondliku voliniku otsuse peale võib edasi kaevata maakonna täitevkomiteele 10-päevalise tähtaja jooksul arvates otsuse kätteandmise päevast.

Maakonna täitevkomitee, kui ta leiab kaebuse põhjendatud olevat, esitab oma otsuse kinnitamiseks Eesti NSV Varumise Rahvakomissariaadi volinikule, kelle otsus on lõplik.

Eesti NSV Rahvakomissariide Nõukogu
Esimehe kt. O. S e p r e .

Eestimaa K(b)P Keskkomitee Sekretär
N. K a r o t a m m .

1. septembril 1944. Nr. 144.

15. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee määrus

Eesti NSV talundite poolt riigile piima müügi- kohustuse kohta 1944. a. toodangust.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee määravad:

1. Kehtestada 1944. aastaks Eesti NSV-s lehma omavatele talundele piima müügi-
kohustus riigile.

2. Määrata talundele piima kohustuslikud müüginormid iga talundis kasutusel oleva lehma kohta 1944. a. septembri—detsembri kuude eest: majapidamistele, kus on maad (põllu-, aia-, heina- ja karjamaa)

kuni 10	ha	—	70 kg lehma kohta
" 10 — 15	"	—	85 " " "
" 15 — 20	"	—	100 " " "
" 20 — 25	"	—	120 " " "
üle 25	"	—	150 " " "

võttes aluseks 3,5% rasva sisaldavusega piima.

Kohustada maakondade täitevkomiteesid koos Varumise Rahvakomissariaadi volinikuga Eesti NSV-s käesoleva määrusega kehtestatud piima müügi-
kohustuse normide alusel määrama, arvestades maa väärtust, piima kohustuslikud müüginormid (diferentseeritud valdade järgi) igalt maapinna hektaarilt, kusjuures kogu riigi ulatuses piima kohustuslikud müüginormid peavad täielikult täidetama.

Valdade järgi määratud kohustuslikud müüginormid esitada kinnitamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule.

3. Saksa okupatsioonist pärast 1. okt. 1944 vabastatud valdades talundid täidavad piima müügi-
kohustuse määral, mis langeb ajajärgule kuni 1944. a. lõpuni.

4. Riigile piima müügi-
kohustust ei raken-
data:

- Punaarmee sõjaväelaste ja partisanide majapidamistele, kus perekonda on jäänud lapsi alla 7 a. ühe töövõimelise majapidamises tegutseva perekonnaliikmega;
- Punaarmee sõjaväelaste ja partisanide töövõimeliste vanemate majapidamistele, kus majapidamises ei tegutse töövõimelisi perekonnaliikmeid;
- vanaduse tõttu töövõimeliste (mehed 60 a., naised 55 a. vanused) majapidamistele, kus puuduvad majapidamises tegutsevad töövõimelised isikud.

Kõrgesse eluikka jõudnud talupidajate majapidamiste vabastamine riigile piima müügi-
kohustusest toimub valla täitevkomitee otsusega majapidamisraamatute alusel, nõudmata majapidamiselt erilist avaldist müügi-
kohustusest vabastamiseks.

5. Vähendada piima kohustuslikke müüginorme riigile 50 % võrra Punaarmee sõjaväelaste ja partisanide talundele, kelle perekondades on ühe talundis töötava töövõimelise isiku kohta kaks või rohkem töövõimeliset perekonnaliiget.

6. Maakondade täitevkomiteedele anda õigus Varumise Rahvakomissariaadi ENSV voliniku kinnitamisel 1944. a. vabastada täiesti või osaliselt riigile piima müügi-
kohustusest üksikuid saksa okupatsiooni all eriti kannatanud talundeid.

7. Piima müük riigile talundite kohustuste täitmiseks toimub Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt määratud hindade alusel.

8. Lubada talumajapidamistele piima müügi-
kohustuste katteks müüa piima asemel võid, arvestades:

- 1 kg sulatatud võid mitte vähem kui 95% rasvasisaldavusega 27 liitri piima asemel;
- 1 kg koorevõid (kodusvalmistatud) mitte vähem kui 75% rasvasisaldavusega 21 liitri piima asemel.

Võltsitud piima või võid riigile müümise katse eest võetakse süüdlased kohtulikule vastutusele.

9. Meiereid ja koorelahutusjaamad on kohustatud piimatoojaile tagasi andma mitte vähem kui 75% läbiaetud piima vastuvõetud täispiima hulgast, hinnaga 2 kopikat tagasiantava läbiaetud piima kg eest.

10. Täispiima ja juustu valmistamise piirkondades läbiaetud piima tagasi ei anta ja piima kokkuostupunktid maksavad piimatoojaile 5 kopikat peale määratud hankehinna iga vastuvõetud piima kilogrammi eest.

Lubada talunikele, kellel pole võimalik piima anda natuuras, anda piima asemel mune, kusjuures 5 l piima vastab 10 munale.

11. Talundid, kes ei ole käesolevas määruses määratud tähtjaks oma kohustusi piima kohustusliku müügi alal täitnud, langevad NSV Liidu RKN määruse 24. novembrist 1942 nr. 1882 kohaselt kohtu kaudu rahatrahvi alla, mille suurus võrdub kuni kahekordsele tähtjaks täitmata jäänud toodangu hinnale turuhindade järgi.

12. Keelata kohalikele riigivõimu- ja varumisorganeile talundele suuremate piima müügi-
kohustuste panemine, kui käesoleva määruse järgi ette nähtud.

13. Kaebused ebaõiglase piima müügi-
kohustuse määramise kohta esitatakse Varumise Rahvakomissariaadi maakondlikule volinikule 10 päeva jooksul kohustuse kättesaamise päevast arvates. Varumise Rahvakomissariaadi maakondliku voliniku otsuse peale võib edasi kaevata maakonna täitevkomiteele 10 päeva jooksul arvates otsuse kättesaamise päevast.

Maakonna täitevkomitee, leides kaebuse põhjendatud olevat, esitab oma otsuse kinnitamiseks Varumise Rahvakomissariaadi volinikule Eesti NSV-s, kelle otsus on lõplik.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
Esimehe kt. O. Sepre.

Eestimaa K(b)P Keskkomitee Sekretär
N. Karotamm.

1. septembril 1944. Nr. 145.

**16. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
ja EK(b)P Keskkomitee
määrus**

**Eesti NSV vabastatud rajoonides sügiseste
põllutööde teostamise kohta.**

Õigeaegseks saagi koristamiseks ja sügiskülvide teostamiseks eesmärgiga varustada elanikkonda vajaliku toiduga, seemnega kui ka loomastöödaga ja kindlustada võitleva Punaarmee vajadusi ning võimaldada vastavatele tööstustele toorainet, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja EK(b)P KK määravad:

1. Maakonna täitevkomiteedel valdade täitevkomiteede kaudu võtta hooldamisele peremeheta majapidamised.

2. Maakonna täitevkomiteedel anda õigus mobiliseerida põllutöödeks inim- ja veojõudu, masinaid ja riistu ning neid ümber paigutada vastavalt vajadusele.

3. Peremeheta ja vähese tööjõuga majapidamistes koristus- ja peksutööde läbiviimiseks ja punaarmeeleaste ja partisanide perekondade abistamiseks valla täitevkomiteedel moodustada mobilisatsiooni korras eeskätt maaleasunud linna- ja kodanikest ja kohalikest talunikest tööbrigadid. Talunikest tööjõu mobiliseerimisel arvestada, et nende majapidamistes toimuvad tööd oluliselt ei kannataks.

4. Koristus- ja rehepeksutööde perioodil töövõimeliste kodanike ja veovahendite kasutamine ilma valla täitevkomitee loata muudeks töödeks keelata. Kui esitatud nõudmised kütidile või inimtööjõule ilmselt takistavad sügiseste põllutööde täbiviimist, maakonna täitevkomitee on kohustatud nõudmisi valdade vahel tasakaalustama.

5. Valla täitevkomiteedel viivitamata rakendada tööle kõik kohalikel kütteametel töötavad rehepeksugarnituurid, kasutades selleks valla piirides leiduvaid oskuslikke masiniste ning kohustades neid teostama viljapeksu 1944. a. sügisel vähemalt 200 tonni teravilja ulatuses.

6. Peremeheta talunditelt saadav saak jaotatakse järgmiselt:

Teravilja osas:

- riigile kohustuslikud müüginormid;
- 100 kg ha-lt hooldajale koristamise ja peksmise eest;
- 180 kg ha-lt seemneks;
- talus vajalike töötajate toitlustamiseks ja loomade normaalseks söötmiseks, kuna ülejääv osa tuleb anda riigi lattu.

Kartulite osas:

Arvestada hooldajale 1500 kg ha-lt töö eest ja seemneks 2500 kg ha-lt, kuna ülejäänud osaga toimida sääraselt nagu näidatud teravilja osas.

Loomade arvu vähendamine, välja arvatud riigi normi täitmine, ilma valla täitevkomitee sellekohase loata või õnnetus- ja taudijuhitudel veterinaararsti loata on keelatud. Piima ja piimasaaduste riiginormidest üle jääva osa on

hooldaja õigustatud kasutama talundi majapidamise korras.

7. Peremeheta talundite maadel, kus hooned on põlenud ja loomi ei ole, mobilisatsiooni korras teostatud viljakoristamise eest tasustamine läbi viia järgmiselt:

a) koristaja-talunik või brigaad saavad koristamis- ja rehepeksutööde täieliku läbiviimise eest tasuks 160—200 kg teravilja, olenevalt töö tingimustest. Kartulite koristustöö eest koos kartulite hooldlasse asetamisega — 1500 kg ha-lt;

b) üksikutele lõikusabilistele taludes peale päevase toidu kindlustada iga tööpäeva kohta 4—8 kg vilja või 10—30 kg kartuleid valla täitevkomitee kinnitamisega.

8. Peksuvõimaluste puudumisel vili vedada suurtesse kuhilatesse või varjupaikadesse kaitseks ilmastiku mõjude eest.

9. Peremeheta linapõldude koristamine teostada mobilisatsiooni korras. Koristaja-talunik või brigaad saavad ühe ha koristamise eest kuni 150 kg linaseemet. Ülejäänud osa linaseemet ja toorlina tuleb anda riigi tagavaradesse.

Märkus: Koristatud linaks loetakse kiuks ümbertöötamiseks ettevalmistatud (leotatud) ja panipaika asetatud lina.

10. Maakonna täitevkomiteedel riiginormi kiiremaks täitmiseks Punaarmee varustamiseks riiginormide arvel kasutada eeskätt peremeheta pindaladelt koristatud riigile kuuluvat osa.

11. Kohustada valla täitevkomiteesid sügiskülve läbi viima hiljemalt 1. okt. 1944 mitte vähem kui käesoleval aastal lõigatud talivilja pindala ulatuses. Külvikõlblike, haritud pindalade puudumisel külvata kartuli ja juurvilja alt vabanenud pindalale talivilja.

12. Täisväertusliku seemne saamiseks piiratud peksuvõimaluste juures viljapeks korraldada peremeeste pindalal, kus on korralik vili. Saadud seemnest anda protsendita laenu kuni viljapeksu teostamiseni laenusajate juures. Talunikele teha kohustuslikuks vastava hulga seemne peksmine tarvituskõlblike masinate puudumisel käsitsi.

13. Peremeheta talundeis sügiskülvi teostada mobilisatsiooni korras, võttes seemne tähendatud taludes pekstud viljast normiga 180 kg ha-lt.

14. Määrata, et ühe tööhobuse kohta, olenevalt tema töökõlblikkusest, teostataks sügiskülvi 2—3 ha.

15. Koristuse, rehepeksu, maaharimismasinade ja tööriistade kasutamise eest tasu maksimine toimub kas rahas või kompenseeritakse tööjõuga vastavalt Põllutöö Rahvakomissari juhendeile 10-tunnilise tööpäeva alusel.

16. Maakonna täitevkomiteedel kõik seni antud korraldused kooskõlastada käesoleva määruse nõuetega.

17. Käesoleva määruse täitmise eest vastutavad isiklikult maakondades maakonna täitevkomiteede esimehed ja parteikomiteede esime-

sed sekretärid ning valdades valdade täitevikomiteede esimehed.

18. Põllutöö Rahvakomissariil anda juhendeid ja korraldusi käesoleva määruse rakendamiseks.

Eesti NSV RKN Esimehe kt. O. Sepre.

EK(b)P KK Sekretär N. Karotamm.

14. septembril 1944. Nr. 149.

17. ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus

talundite poolt riigile liha kohustusliku müügi ja riikliku kokkuostu teostamise korra kohta.

Sihiga teostada pidevalt kontrolli talundite poolt riigile liha kohustuslike müüginormide täitmise kui ka riikliku kokkuostu korras kokkuostetavate loomade väärtuse kohta ning tsentraliseeritud liha varustamise korraldamiseks ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Panna talundite poolt riigile liha kohustuslike müüginormide täitmise kui ka riikliku kokkuostu korras kokkuostetavate loomade kokkuostmine Toiduainete, Liha-, Piima- ja Kalatööstuse Rahvakomissariaadile.

2. Toiduainete, Liha-, Piima- ja Kalatööstuse Rahvakomissariaadil organiseerida maakondades loomade kokkuostupunktid ühes baasidega, kus oleks võimalik üksikuid tapmisele toodud loomi lühemat aega (kuni 7 päeva) pidada.

3. Keelata talundeilt kokkuostetud loomade tapmine väljaspool Toiduainete, Liha-, Piima- ja Kalatööstuse Rahvakomissariaadi või temaga lepingulises vahekorras olevaid tapamaju ja tapapunkte.

4. Toiduainete, Liha-, Piima- ja Kalatööstuse Rahvakomissariil anda juhend käesoleva määruse rakendamiseks.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
Esimehe kt. O. Sepre.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
Asjadevalitseja Asetäitja A. Tamarkin.

15. septembril 1944. Nr. 151.

18. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus

Eesti NSV talupidajate poolt riigile kohustusliku müügi korras müüdivate saaduste hindade kohta 1944. a.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Panna kehtima Eesti NSV talundite poolt riigile kohustuslikus müügikorras müüdivate saaduste järgmised kokkuostuhinnad:

Teravilja alal

(100 kg eest)

nisu	16 rbl.	40 kop.
rukis	11 „	10 „
õlleoder	13 „	25 „
oder	10 „	70 „
kaer	10 „	45 „
hernes, valge	16 „	10 „
hernes, roheline	16 „	10 „
hernes, hall	10 „	55 „
tatar	15 „	—

Kartuli alal

söögi- ja tööstuse-kartul 5 rbl. 50 kop.

Aedvilja alal

kapsas	10 rbl.
söögi- ja suhkrupeet	35 „
porgand	40 „
sibul	60 „
kurgid	30 „
tomatid	150 „

Piima ja piimasaaduste alal

piim täispiimana	25 rbl.
sulatatud või	500 „
koorevõi (talutöö)	400 „

Munad

kanamunad (1 kg eest) . 2 rbl.

Loomasaaduste alal

(kopikates eluskaalu 1 kg eest)

a) kariloomad:

	rasvased	üle keskmise	keskmised	alla keskmise
veised	42	40	34	27
lambad ja kitsed	37	35	30	26
sead	118	118	107	83

b) linnud:

kanad	130
haned	90
pardid	100
kalkunid	110

c) metsloomad:

jänessed 1 rbl.

Kalade alal

(värske kala 1 kg eest)

koha	25 kop.
haug	15 „
siig	20 „
ahven	10 „
latik	15 „
lest	10 „
kilu	25 „
tursk	7 „
räim	10 „

2. Käesoleva määrusega talundite poolt riigile kohustusliku müügi korras müüdivate saa-

duste kindlaksmääratud riiklikud kokkuostuhinnad makstakse franko vastuvõtmispunkt.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
Esimehe kt. O. S e p r e.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
Asjadevalitseja Asetäitja A. T a m a r k i n.

15. septembril 1944. Nr. 152-a.

19. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus

endistelt lahinguväljadelt laipade koristamise, vennashaudade ja kalmistute vastuvõtu korra ja nende kordaseadmise kohta seoses väeosade edasilikumisega.

Vastavalt Riigi Kaitsekomitee määrusele nr. 1517 1. IV 1942 Eesti NSV vaenlasest vabastataval territooriumil vaenlase sõdurite ja ohvitseride laipade kiire koristamise, asustatud punktide platsidelt ja tänavatelt vaenlaste haudade ja kalmistute likvideerimise ja samaaegselt Punaarmee edasilikumise puhul väeosade poolt üleantavate võitlejate ja ohvitseride vennashaudade ja kalmistute korrastamise, samuti ka endistel lahinguväljadel matmatajäänud Punaarmee võitlejate ja ohvitseride laipade matmise eesmärgil ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kohustada maakondade, linnade ja valdade töörahva saadikute Nõukogu täitevkomiteesid viivitamatult territooriumi vaenlasest vabastamise järel moodustama igas asustatud punktis kohalikest elanikest komandod kohalike võimuorganite esindajate juhtimisel ja nende komandodega territooriumi rajoonis, mis kuulub nende asustatud punktide juurde, teostada:

- a) vaenlase sõdurite ja ohvitseride laipade kogumine ja matmine asustatud punktidest, maanteedest, veekogudest ja Punaarmee sõdurite ja ohvitseride ning tsiviil-elanikkonna kalmistutest kaugel asetsevates kohtades;
- b) vaenlase haudade ja kalmistute likvideerimine, mis asetsevad vaenlase poolt rajatud asustatud punktide platsidel ja tänavatel;
- c) Punaarmee sõdurite ja ohvitseride vennashaudade ja kalmistute kordaseadmine (tarrastamine, kaunistamine, kalmude üleseadmine ja mätastega katmine, püramiidi-kujuliste hauamärkide püstitamine, pealkirjade uuendamine, pärgade asetamine, monumentaal-mälestusmärkide ja obeliskide ning väravate püstitamine, kunstilis-poliitiline kaunistamine jne.);
- d) tsiviil-elanikkonna ja matmatajäänud Punaarmee sõdurite ja ohvitseride laipade kogumine, matmine ja registreerimine;
- e) Punaarmee seersandi-, rea- ja ohvitseride koosseisu maetud laipade nimestikkude esitamine ENSV Rahvakomissaride Nõukogule.

2. Vabastatud maakondade territooriumil laipade õigeaegse ja täieliku koristamise, veevarustuse allikate puhastamise ja Punaarmee sõdurite ja ohvitseride maetud laipade nimestikkude ENSV Rahvakomissaride Nõukogule esitamise eest isiklik vastutus panna maakondade ja linnade töörahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede esimeestele.

3. Väeosade edasilikumisel Punaarmee sõdurite ja ohvitseride vennashauad ja kalmistud Nõukogude võimu kohalikel organitel vastu võtta väeosadelt akti järgi.

4. Kohustada Eesti NSV Riiklikku Sanitaarinspektorit teostada kontroll kõigi kehtivate eeskirjade ja määruste täitmise kohta laipade matmise alal.

5. Lubada maakonna, linna ja valla töörahva saadikute Nõukogude täitevkomiteedel vastu võtta määrused:

isikute vastutusele võtmiseks, kes rikuvad laipade matmise eeskirju ja kes ei ole võtnud tarvitusele abinõusid asustatud punktide puhastamiseks, administratiivkorras trahviga 100 rublani.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
Aseesimees N. A n d r e s e n.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
Asjadevalitseja Asetäitja A. B o r k m a n.

Nr. 131.

20. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus nr. 152.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Keelata kõigil organisatsioonidel, asutistel, ettevõttele ja eraisikuil omavoliline majade ja korterte ülevõtmine ja kortereist mööbli ja muu varanduse omastamine ja väljaviimine.

Majaomanikel, majahoidjail või nende puudumisel mõnel majaelanikul võtta kuni korralduseni oma valve ja hoolduse alla kõik majas olevad tühjad korterid ühes neis asuva varaga, koostada korterite ja vara kohta, millel puuduvad valdajad, nimekirjad ja esitada need 2 päeva jooksul kohalikule TSN täitevkomiteele.

Omavolilistest, ilma TSN täitevkomitee loata majade, korterite ja varade ülevõtmistest ning omastamistest, ka sõjaväelaste poolt, teatada viivitamata kohalikele miilitsa- või sõjaväevõimudele süüdlaste vastutusele võtmiseks.

Süüdlased käesoleva määruse rikkumise eest võetakse kohtulikule vastutusele kriminaalkorras sõjaseaduste alusel.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu
Esimees A. V e i m e r.

ENSV RKN Asjadevalitseja
Asetäitja A. T a m a r k i n.

Tallinn, 25. septembril 1944. Nr. 152.

Väljaandja Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsus. Vastutav toimetaja E. L a a s i. Tehniline toimetaja A. S e p p. Trükkimisele antud 6. oktoobril 1944. Paberi formaat 61 x 86/8. Trükipoognas 53600 trükitahe ruumi. ¼ trükipoognat. Tellimise nr. 30. Tiraaž 8000 eks. Hind 75 kop. Tallinn, trükikoja „Punane Täht“ trükk.

Raamatupalat

44-92

